

Сергій Антонович КРУШИНСЬКИЙ,
кандидат юридичних наук,
доцент кафедри кримінального права та процесу
Хмельницького університету управління та права,
seregakrush@rambler.ru

УДК 343.101

ВІДМОВА ПОТЕРПІЛОГО (ПРИВАТНОГО ОБВИНУВАЧА) ВІД ОБВИНУВАЧЕННЯ: ПОНЯТТЯ, ПОРЯДОК ЗДІЙСНЕННЯ ТА ПРАВОВІ НАСЛІДКИ

Проведено аналіз проблемних питань, пов'язаних з реалізацією права потерпілого (приватного обвинувача) на відмову від обвинувачення у кримінальному провадженні. Відмова потерпілого (приватного обвинувача) від обвинувачення розглядається як прояв засади диспозитивності у кримінальному провадженні. Запропоновано власне визначення понять “відмова потерпілого від обвинувачення” та “відмова приватного обвинувача від обвинувачення”. Проаналізовано активну і пасивну форми реалізації права на відмову від обвинувачення, а також правові наслідки такої відмови у вигляді закриття кримінального провадження. Розглянуто особливості відмови від обвинувачення під час досудового розслідування та судового провадження. Виявлено відмінності між відмовою потерпілого (приватного обвинувача) від обвинувачення та примиренням потерпілого з підозрюваним (обвинуваченим). На підставі проведеного дослідження автором запропоновано внести зміни та доповнення до Кримінального процесуального кодексу України.

Ключові слова: обвинувачення, потерпілий, приватний обвинувач, відмова від обвинувачення, закриття кримінального провадження.

Держава, встановлюючи кримінально карані заборони, природно не може бути осторонь того, що вони нехтуються окремими особами, і повинна забезпечити захист злочинно порушених прав та законних інтересів громадян, підприємств, установ, організацій. Зважаючи на завдання, які ставляться перед кримінальним провадженням, за вчинення кримінального правопорушення особа повинна бути притягнута до кримінальної відповідальності, а тому держава зобов'язує уповноважені нею органи розпочати досудове розслідування в кожному випадку встановлення ознак кримінального правопорушення, вжити передбачених законом заходів для встановлення події кримінального правопорушення та особи, яка його вчинила, підтримувати обвинувачення в судовому провадженні. У цьому яскраво проявляється публічна правова природа кримінального судочинства.

Проте, як слушно зауважує В. Т. Нор, за вчинення деяких злочинних посягань на права та законні інтереси фізичних осіб законодавець повинен зважати

на думку потерпілого щодо притягнення до кримінальної відповідальності і покарання особи, яка вчинила кримінальне правопорушення [1, с. 534]. Так, відповідно до ст. 25 КПК України винятком із засади публічності є випадки, коли кримінальне провадження може бути розпочате лише на підставі заяви потерпілого. Таким чином, потерпілому від кримінального правопорушення надана можливість на власний розсуд вирішити питання: чи звертатись йому до компетентних органів держави за захистом своїх порушених прав, вимагаючи притягти винувату особу до кримінальної відповідальності, чи врегулювати кримінально-правовий спір на основі взаємопорозуміння або ж взагалі залишити діяння правопорушника без реакції. У таких випадках законодавець надає перевагу приватному інтересу потерпілого над публічним (державним) інтересом.

Проблеми кримінального провадження у формі приватного обвинувачення в різні часи привертали увагу провідних науковців, зокрема С. А. Альперта, Ю. П. Аленіна, М. І. Гошовського, Ю. М. Грошевого, К. Ф. Гуценка, В. Г. Даєва, Т. М. Добровольської, О. Б. Комарницької, О. П. Кучинської, О. М. Костовської, Л. М. Лобойка, В. Т. Маляренка, Н. В. Малярчука, В. Т. Нора, С. І. Перепелиці, В. О. Попелюшка, Д. О. Савицького, В. М. Юрчишина та інших. Проте дискусійними та малодослідженими залишаються питання, пов'язані з реалізацією права приватного обвинувача (потерпілого) відмовитися від обвинувачення.

Метою статті є здійснення теоретичного аналізу інституту відмови потерпілого (приватного обвинувача) від обвинувачення, зокрема його сутності, порядку здійснення цього права та правових наслідків його реалізації у кримінальному провадженні.

О. Михайленко зазначає, що приватне обвинувачення виникло раніше від публічного, пройшло в різних країнах складний шлях зародження і розвитку та продовжує удосконалюватися, реформуватися на сучасному етапі державотворення та суспільного розвитку [2, с. 40]. Дійсно, інститут приватного обвинувачення є однією з найдавніших форм організації кримінально-процесуальної діяльності, спрямованої на захист прав та законних інтересів особи, яка постраждала від кримінального правопорушення.

Чинний кримінальний процесуальний закон як диференційований різновид кримінального провадження передбачає кримінальне провадження у формі приватного обвинувачення, яке може бути розпочате слідчим, прокурором лише на підставі заяви потерпілого щодо кримінальних правопорушень, передбачених ст. 477 КПК України. Тобто волевиявлення потерпілого у формі заяви про притягнення особи, яка вчинила кримінальне правопорушення, визначене у ст. 477 КПК України, до кримінальної відповідальності є рушійною силою кримінального провадження у формі приватного обвинувачення.

Дискусійним є питання про те, хто повинен підтримувати обвинувачення у кримінальному провадженні у формі приватного обвинувачення. Очевидно, це мав би здійснювати приватний обвинувач — особа, якій кримінальним правопорушенням завдана шкода і яка для притягнення винуватого до кримінальної відповідальності ініціювала кримінальне провадження, тобто потерпілий. Така модель кримінального провадження була передбачена нормами КПК України 1960 року (ст. 27), за якими право підтримувати обвинувачення належало саме потерпілому, який міг примиритися з обвинуваченим, підсудним, що мало наслідком закриття справи. Отже, приватне обвинувачення — це регламентований законом особливий вид кримінально-процесуальної діяльності

приватного обвинувача (потерпілого), який включає звернення до компетентних державних органів із твердженням щодо винуватості певної особи у вчиненні кримінального правопорушення, збирання доказів винуватості цієї особи, подальше підтримання ним обвинувачення в суді та право відмовитися від пред'явленого обвинувачення.

Проте за чинним КПК України провадження у формі приватного обвинувачення хоч і розпочинається лише на підставі заяви потерпілого, однак надалі здійснюється на загальних засадах, тобто обвинувачення в цьому провадженні підтримується в суді прокурором. Законодавець фактично відмовився від традиційного розуміння інституту приватного обвинувачення. Тому вважаємо, що більш точно цей різновид кримінального провадження відображала б назва “кримінальне провадження, яке може бути розпочате лише на підставі заяви потерпілого” [3, с. 92].

Разом з тим в окремих випадках потерпілий може набути статус повноцінного приватного обвинувача. До таких випадків належать:

1) відмова прокурора від підтримання державного обвинувачення (ст. 340 КПК України), при якому потерпілий отримує право підтримувати обвинувачення в суді. Якщо потерпілий висловив згоду на підтримання обвинувачення в суді, кримінальне провадження надалі здійснюється за процедурою приватного обвинувачення, а потерпілий користується всіма правами сторони обвинувачення під час судового розгляду;

2) зміна прокурором обвинувачення в суді, коли в обвинувальному акті зі зміненним обвинуваченням ставиться питання про застосування закону України про кримінальну відповідальність, який передбачає відповідальність за менш тяжке кримінальне правопорушення, чи про зменшення обсягу обвинувачення, при якому потерпілий отримує право підтримувати обвинувачення у раніше пред'явленому обсязі.

З огляду на це, Т. В. Матієк та В. М. Трофименко цілком слушно визнають потерпілого, який реалізує надане йому право підтримання обвинувачення, самостійним суб'єктом обвинувачення, від волевиявлення якого в зазначених випадках залежить обсяг обвинувачення і доля кримінального провадження [4, с. 7].

У силу засади диспозитивності і змагального характеру кримінального судочинства до числа процесуальних прав потерпілого (приватного обвинувача) належить його право на відмову від обвинувачення. Оскільки приводом до початку кримінального переслідування у провадженні у формі приватного обвинувачення є порушення приватного права, що належить конкретній особі, то цілком природно вона повинна мати можливість вибору форми його правового захисту, у тому числі й право впливати на рух кримінального провадження. З огляду на це, законодавець передбачив підставу закриття кримінального провадження у формі приватного обвинувачення, що безпосередньо залежать від волевиявлення особи, яка постраждала від кримінального правопорушення, — відмову потерпілого від обвинувачення (п. 7 ч. 1 ст. 284 КПК України). У цьому контексті є всі підстави розглядати відмову потерпілого від обвинувачення як одну з альтернативних форм вирішення кримінально-правових конфліктів.

Слід наголосити на відмінностях у відмові потерпілого від обвинувачення у кримінальному провадженні, яке може бути розпочате лише на підставі заяви потерпілого, та кримінальному провадженні, в якому потерпілий переймає

обвинувачення після відмови прокурора від його підтримання або зміни останнім обвинувачення на більш м'яке.

У першому випадку потерпілий не може відмовитися від підтримання обвинувачення, оскільки його підтримує інший суб'єкт — прокурор (державний обвинувач). Потерпілий фактично відмовляється від подальшого здійснення уповноваженими органами держави кримінального провадження та притягнення особи, яка підозрюється чи обвинувачується у вчиненні кримінального правопорушення, до кримінальної відповідальності. Аналіз чинного кримінального процесуального закону (ст.ст. 284, 314, 417, 440 КПК України) дає підстави дійти висновку, що така відмова можлива на різних стадіях кримінального провадження — досудовому розслідуванні, підготовчому провадженні, судовому розгляді, апеляційному провадженні, касаційному провадженні.

У другому випадку потерпілий є самостійним і єдиним суб'єктом, який виконує обвинувальну функцію (приватним обвинувачем), має право змінити обсяг обвинувачення та взагалі відмовитися від нього. Відмовитися від обвинувачення приватний обвинувач може, починаючи зі стадії судового розгляду, адже перейняти обвинувачення після відмови прокурора від його підтримання чи його зміни в суді можна саме на цій стадії процесу.

Відмова потерпілого від обвинувачення в стадії досудового розслідування є активною цілеспрямованою діяльністю, що здійснюється у формі звернення до слідчого чи прокурора із заявою про небажання подальшого здійснення кримінального провадження щодо підозрюваного та притягнення його до кримінальної відповідальності. Кримінальний процесуальний закон не містить вказівки на те, в якій формі має бути здійснена така заява. Зважаючи на необхідність чіткого фіксування волевиявлення потерпілого, вважаємо, що така заява повинна подаватися в письмовій формі і приєднуватися до матеріалів досудового розслідування. У судовому провадженні потерпілий може заявити про відмову від обвинувачення як у письмовій формі, так і зробивши усну заяву. У випадку усного звернення заява потерпілого повинна бути занесена до журналу судового засідання.

Становить інтерес питання про те, в який моменту судового розгляду потерпілий (приватний обвинувач) може заявити про відмову від обвинувачення. Законодавець не регламентує цього моменту, тому вважаємо, що таке право може бути реалізоване на будь-якому етапі судового розгляду (зокрема під час дослідження доказів, судових дебатів), проте до видалення суду до нарадчої кімнати для ухвалення судового рішення по суті кримінального провадження. У разі відмови прокурора від підтримання державного обвинувачення або зміни його в суді на більш м'яке, потерпілий, до якого переходить право здійснення приватного обвинувачення (підтримання його в попередньому обсязі), може відмовитися від обвинувачення одразу, коли в нього з'явилося право його підтримувати або на більш пізніх етапах судового засідання.

Реалізувати своє право відмовитися від обвинувачення потерпілий має і в тому випадку, коли в судовому засіданні здійснюється перекваліфікація дій підозрюваного, обвинуваченого зі зміною форми кримінального провадження з публічного обвинувачення на приватне (провадження, яке може бути розпочате лише на підставі заяви потерпілого). У такій ситуації необхідно з'ясувати позицію потерпілого щодо його бажання продовжувати кримінальне провадження за новим обвинуваченням у кримінальному правопорушенні, передбаченому ст. 477

КПК України, або ж підтримувати обвинувачення в попередньому обсязі самостійно у приватному порядку. Тільки прямо заявлена потерпілим відмова від обвинувачення, зафіксована в журналі судового засідання, повинна розглядатись як відсутність бажання потерпілого притягувати винуватого до кримінальної відповідальності, а відповідно — і як підстава для закриття кримінального провадження.

Внаслідок застосування нормативної конструкції ст. 340 КПК України відмова приватного обвинувача від обвинувачення в суді на власний розсуд може відбуватися не лише в активній, а й в пасивній формі [5, с. 15]. Відмова від обвинувачення має активний характер, коли приватний обвинувач шляхом відмови від належного йому диспозитивного права підтримувати обвинувачення абсолютно визначеним способом виражає своє небажання здійснювати зазначену функцію. Відмова від обвинувачення має пасивний характер, коли приватний обвинувач, не з'являючись у судові засідання без поважних причин, тим самим опосередковано виражає своє волевиявлення щодо припинення кримінального переслідування обвинуваченого.

Відмова приватного обвинувача від обвинувачення в судовому засіданні та його неявка без поважних причин у судові засідання розглядається законодавцем як єдина підстава закриття кримінального провадження, яке здійснюється у формі приватного обвинувачення — відмова від обвинувачення. Так, за змістом ч. 6 ст. 340 КПК України повторне неприбуття в судові засідання потерпілого, який був належним чином повідомлений про судовий розгляд та викликаний у встановленому КПК України порядку, без поважних причин чи без повідомлення про причини неприбуття (якщо після відмови прокурора від підтримання державного обвинувачення потерпілий висловив бажання реалізувати своє право підтримувати обвинувачення в суді) прирівнюється до його відмови від обвинувачення і, як наслідок, тягне за собою закриття відповідного кримінального провадження.

Як слушно зазначає С. В. Давиденко, для прийняття такого рішення необхідні:

- 1) наявність підтвердження отримання потерпілим повістки про виклик до суду;
- 2) ознайомлення його зі змістом повістки в інший спосіб;
- 3) неявка на виклик без поважних причин;
- 4) неповідомлення про причини неприбуття [6, с. 181].

Неявка приватного обвинувача в судові засідання без поважних причин свідчить про відсутність у нього зацікавленості у продовженні судового розгляду, а оскільки, як уже зазначалося, обвинувачення — це рушійна сила кримінального процесу, то на виконання засади диспозитивності кримінальне провадження в такому разі підлягає закриттю. Неможливість для суду здійснювати судові провадження за відсутності приватного обвинувача цілком відповідає принципу змагальності кримінального судочинства і позбавляє суд необхідності додатково брати на себе виконання функції обвинувачення, яка невластива для судових органів.

Становить інтерес конкретизація того, що саме законодавець розуміє під “поважними причинами” неявки потерпілого (приватного обвинувача) в судові засідання. До поважних причин неявки слід віднести обставини, які об'єктивно позбавили потерпілого можливості своєчасно з'явитися на виклик суду. Такими

можуть бути визнані, зокрема, несвоєчасне одержання повістки, хвороба, відрядження, стихійне лихо, хвороба близьких родичів тощо.

Відповідно до чинного кримінального процесуального закону повторна неявка в судове засідання без поважних тільки потерпілого (приватного обвинувача) прирівнюється до відмови від обвинувачення та тягне за собою закриття кримінального провадження. Проте таке формулювання є не зовсім правильним, оскільки потерпілий може здійснювати обвинувальну функцію як особисто, так і через свого представника. З огляду на це, якщо в залі судового засідання присутній представник потерпілого (приватного обвинувача), немає підстав констатувати пасивну форму відмови від обвинувачення, оскільки представник може здійснювати функцію приватного обвинувачення в інтересах та від імені приватного обвинувача. У такому випадку питання про продовження судового розгляду має вирішуватись судом залежно від того, наскільки повно можуть бути встановлені обставини кримінального провадження за відсутності приватного обвинувача. Якщо це можливо, то судове провадження має бути продовжене, а якщо ні — суд повинен відкласти судове засідання і повторно викликати потерпілого. Тому доцільною вважаємо пропозицію С. І. Перепелиці щодо закріплення на законодавчому рівні правила про нерозповсюдження негативних наслідків повторної неявки потерпілого без поважних причин у судове засідання при реалізації своїх прав та обов'язків у кримінальному провадженні у формі приватного обвинувачення за умови присутності в залі судового засідання представника потерпілого [7, с. 14].

На відміну від прокурора, який може відмовитися від підтримання державного обвинувачення, якщо в результаті судового розгляду дійде переконання, що пред'явлене особі обвинувачення не підтверджується (ч. 1 ст. 340 КПК України), підстави відмови потерпілого (приватного обвинувача) від обвинувачення законодавчо не регламентовані. Причини прийняття такого рішення можуть бути досить різноманітними, зокрема: примирення потерпілого з підозрюваним, обвинуваченим; відшкодування потерпілому завданої кримінальним правопорушенням шкоди; небажання притягувати винуватого до кримінальної відповідальності; формування переконання в безперспективності подальшого обвинувачення особи тощо. Не виключена і така ситуація, коли причиною відмови потерпілого від обвинувачення є фізичний чи психічний вплив з боку підозрюваного, обвинуваченого чи інших осіб.

Відмову потерпілого від обвинувачення слід відрізнити від примирення сторін. На відміну від відмови потерпілого від обвинувачення, яке здійснюється незалежно від позиції підозрюваного, обвинуваченого, примирення є двостороннім актом, що вимагає волевиявлення певної спрямованості як зі сторони приватного обвинувача, так і зі сторони особи, яка вчинила кримінальне правопорушення. Особливе значення має саме спрямованість примирення — це вирішення кримінально-правового конфлікту без залучення правоохоронних і судових органів, шляхом самостійного залагодження суперечностей. Примирення потерпілого з підозрюваним, обвинуваченим, відсутність відповідних претензій може бути однією з причин відмови потерпілого від обвинувачення.

Як уже зазначалося, обов'язковим наслідком відмови потерпілого (приватного обвинувача) від обвинувачення є закриття кримінального провадження. Так, відповідно до ч. 4 ст. 26 КПК України відмова потерпілого, а у випадках, передбачених КПК, його представника від обвинувачення є безумовною підставою для закриття кримінального провадження у формі

приватного обвинувачення. Безумовне закриття кримінального провадження за цією підставою породжує деякі проблеми. Зважаючи на те, що відмова потерпілого може бути викликана протиправним впливом на нього з боку підозрюваного, обвинуваченого, необхідною є судова перевірка того факту, чи не порушує відмова від обвинувачення законні інтереси потерпілого. Адже при закритті кримінального провадження у випадку, коли фактична відмова від обвинувачення не відповідає дійсному бажанню потерпілого, не будуть виконані завдання кримінального судочинства.

Якщо відмова від обвинувачення відбулася під час досудового розслідування, рішення про закриття кримінального провадження приймає прокурор, якщо під час судового розгляду — суд. Відмова потерпілого від обвинувачення є nereабілітуючою підставою закриття провадження, а тому особа, яка підозрювалася чи обвинувачувалася у вчиненні кримінального правопорушення, не має права на відшкодування шкоди, яка була їй завдана у процесі притягнення її кримінальної відповідальності. Закриття кримінального провадження у зв'язку з відмовою потерпілого від обвинувачення можливе лише за умови відсутності реабілітуючих підстав для прийняття такого рішення, тобто лише при підтвердженні зібраними доказами події кримінального правопорушення та наявності в діях особи складу кримінального правопорушення.

Отже, за результатами дослідження можна зробити такі висновки:

1) різновид кримінального провадження, передбачений гл. 36 КПК України, не є класичним провадженням у формі приватного обвинувачення, а тому його варто іменувати “кримінальним провадженням, яке може бути розпочате лише на підставі заяви потерпілого”;

2) відмова потерпілого від обвинувачення — це альтернативна форма вирішення кримінально-правового конфлікту в кримінальному провадженні, яке розпочинається не інакше, як за скаргою потерпілого, що полягає у зверненні потерпілого до слідчого, прокурора або суду із заявою про небажання притягувати підозрюваного, обвинуваченого до кримінальної відповідальності, що має наслідком закриття кримінального провадження;

3) відмова приватного обвинувача від обвинувачення — це альтернативна форма вирішення кримінально-правового конфлікту в кримінальному провадженні у формі приватного обвинувачення, що полягає у зверненні приватного обвинувача до суду із заявою про небажання подальшого обвинувачення особи або неодноразовому неприбутті його в судові засідання без поважних причин чи без повідомлення про причини неявки, що має наслідком закриття кримінального провадження;

4) ст. 340 КПК України доцільно доповнити новою частиною сьомою такого змісту: “Положення, передбачене частиною шостою цієї статті, не застосовується у випадку, коли в судові засідання прибув представник потерпілого”.

Наявність численних проблем теоретичного, правозастосовного та нормативного характеру, пов'язаних зі здійсненням кримінального провадження у формі приватного обвинувачення, в тому числі особливостями реалізації функції обвинувачення потерпілим, обумовлює перспективність їх подальшого наукового дослідження.

Список використаних джерел

1. *Нор, В. Т.* Публічність і диспозитивність у кримінальному процесі України: суть, пріоритети, взаємодія, сфера дії [Текст] / В. Т. Нор // Проблеми державотворення і захисту прав людини в Україні : матеріали ІХ регіональної науково-практичної конференції. — Львів, 2003. — С. 533–536.
2. *Михайленко, О.* Публічне та приватне обвинувачення. Історія зародження, співвідношення та розвиток [Текст] / О. Михайленко // Прокуратура, людина, держава. — 2004. — № 3 (33). — С. 36–40.
3. *Перепелиця, С. І.* Особливості процедури судового розгляду кримінального провадження у формі приватного обвинувачення за новим КПК України [Текст] / С. І. Перепелиця // Юрист України. — 2013. — № 3 (24). — С. 88–93.
4. *Матієк, Т. В.* Проблемні питання участі потерпілого під час доказування в стадії судового розгляду кримінальної справи [Текст] / Т. В. Матієк, В. М. Трофименко // Адвокат. — 2004. — № 12. — С. 7–9.
5. *Малярчук, Н. В.* Приватне обвинувачення як диференціація кримінально-процесуальної форми [Текст] : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.09 “Кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза; оперативно-розшукова діяльність” / Н. В. Малярчук. — К., 2010. — 20 с.
6. *Давиденко, С. В.* Особливості процесуального положення потерпілого при відмові прокурора від підтримання державного обвинувачення в суді [Текст] / С. В. Давиденко // Право і суспільство. — 2014. — № 6.1. — С. 176–182.
7. *Перепелиця, С. І.* Кримінальне провадження у формі приватного обвинувачення [Текст] : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.09 “Кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза; оперативно-розшукова діяльність” / С. І. Перепелиця. — Х., 2014. — 20 с.

*Рекомендовано до друку кафедрою кримінального права та процесу
Хмельницького університету управління та права
(протокол № 9 від 9 квітня 2015 року)*

Надійшла до редакції 22.04.2015

Крушинский С. А. Отказ потерпевшего (частного обвинителя) от обвинения: понятие, порядок осуществления и правовые последствия

Проведен анализ проблемных вопросов, связанных с реализацией права потерпевшего (частного обвинителя) на отказ от обвинения в уголовном производстве. Отказ потерпевшего (частного обвинителя) от обвинения рассматривается как проявление принципа диспозитивности в уголовном производстве. Предложено собственное определение понятий “отказ потерпевшего от обвинения” и “отказ частного обвинителя от обвинения”. Проанализированы активная и пассивная формы реализации права на отказ от обвинения, а также правовые последствия такого отказа в виде прекращения уголовного производства. Рассмотрены особенности отказа от обвинения в ходе досудебного расследования и судебного производства. Выявлены различия между отказом потерпевшего (частного обвинителя) от обвинения и примирением потерпевшего с подозреваемым (обвиняемым). На основании проведенного исследования автором предложено внести изменения и дополнения в Уголовный процессуальный кодекс Украины.

Ключевые слова: обвинение, потерпевший, частный обвинитель, отказ от обвинения, прекращение уголовного производства.

Krushynskiy, S. A. Victim (Private Prosecutor) Rejection of the Prosecution: a Concept, Procedure of Realization and Legal Consequences

The article is devoted to the analysis of the problematic questions related to the realization of victim (private prosecutor) right to reject of the prosecution in criminal proceedings. A victim (private prosecutor) rejection of the prosecution is seen as a manifestation of the principle of discretionary in criminal proceedings. The own determination of concepts "victim rejection of the prosecution" and "private prosecutor rejection of the prosecution" are offered by the author. Active and passive forms of realization of right to reject of the prosecution and legal consequences of that rejection in the form of termination of criminal proceedings are analyzed. Features of a rejection of the prosecution during the preliminary investigation and court proceedings are considered. Differences between a victim (private prosecutor) rejection of the prosecution and a victim reconciliation with a suspected (accused) person are discovered. Based on this research changes and amendments to the Criminal procedural code of Ukraine are proposed by the author.

Keywords: prosecution, victim, private prosecutor, rejection of the prosecution, termination of criminal proceedings.

